

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I.Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Clima, A.Minciuna, E.Palanciuc)

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Șura împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale depus împotriva hotărârii din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și împotriva deciziei suplimentare din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost încasate de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Șura cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei,

c o n s t a t ă :

La data de 17 februarie 2020 Ion Șura a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că în perioadele 19 mai 1992 - 21 martie 1997 și 03 august 1999 – 17 martie 2014 a făcut serviciul în organele afacerilor interne, având un stagiu de muncă de 19 ani 05 luni și 16 zile, fiind concediat cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, fapt atestat prin înscrierile din carnetul de muncă și extrasul din ordinul nr.148ef din 14 martie 2014.

Reclamantul a menționat că în perioada 03 decembrie 2010 – 17 martie 2014 a activat în calitate de polițist și polițist - șofer al izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Orhei, activând în condiții nocive, dăunătoare sănătății, fiind în contact direct cu persoane reținute, arestate, fapt confirmat prin certificatul nr. Ș-488/18 din 07 octombrie 2019, extrasul din ordinul nr. 114ef din 03 decembrie 2010 și extrasul din ordinul nr. 148ef din 14 martie 2014.

De asemenea, reclamantul a relatat că la data de 18 martie 2014, i-a fost acordat statut de pensionar pentru vechime în muncă, fiindu-i stabilită o pensie pentru o vechime în muncă de 21 de ani 06 luni și 22 zile, cuantumul pensiei constituind suma de 3164,33 de lei, astfel încât vechimea în muncă i-a fost determinată greșit, fără înlesnirile oferite de lege.

Reclamantul a notat că s-a adresat cu cerere Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei privind reexaminarea dreptului la pensie, în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, a recalculării cuantumului pensiei în rezultatul recalculării vechimii în muncă și a achitării diferenței de pensie formată în rezultatul majorării cuantumului pensiei, începând cu data de 18 martie 2014.

Reclamantul a reiterat că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. 17/2019/31227 din 18 noiembrie 2019 i s-a refuzat în admiterea cererii nominalizate.

A menționat că ulterior, s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta fiind respinsă prin decizia nr. S-13/20 din 16 ianuarie 2020.

Reclamantul a considerat că decizia nominalizată este ilegală și urmează a fi anulată, cu obligarea pârâtei de a-i recalcula corect pensia și a-i achita diferența la pensie.

Reclamantul Ion Șura a solicitat anularea deciziei nr.S-13/20 din 16 ianuarie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale de respingere a cererii prelabile privind anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei, de reexaminare a dreptului la pensie în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, obligarea recalculării cuantumului pensiei în rezultatul recalculării vechimii în muncă și a achitării diferenței de pensie formată în urma majorării cuantumului pensiei, începând cu data de 18 martie 2014, ca ilegală; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual de reexaminare a dreptului la pensie în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, cu majorarea acesteia, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, în special a pct.8 lit.d), prin calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, prestată de el în funcția de polițist și polițist - șofer în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Orhei, în perioada 03 decembrie 2010 - 17 martie 2014, care constituie 06 ani 06 luni și 28 de zile, odată cu intervenirea unor circumstanțe ce justifică majorarea cuantumului pensiei; recalcularea și achitarea diferenței de pensie formată în urma majorării cuantumului pensiei reexamineate, începând cu data de 18 martie 2014; încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său a sumei de 3300 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Șura împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii unei act administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată a fost admisă. A fost anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-13/20 din 16 ianuarie 2020. Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să recalculeze cuantumul pensiei stabilite lui Ion Șura în baza recalculului vechimii în muncă confirmat prin certificatul Inspectoratului de Poliție Orhei nr. Ș-488/18 din 07 octombrie 2019 și achitarea diferenței pensiei începând cu 18 martie 2014. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Șura suma de 3300 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d.50, 54-58).

La data de 21 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu

emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea lui Ion Șura să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.52-53).

Conform scrisorii de expediere, hotărârea motivată din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost expediată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 28 octombrie 2020 (f.d.59), însă la materialele cauzei nu se atestă date privind recepționarea acesteia de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

La data de 04 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului, iar la data de 07 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, a depus motivarea apelului pe suport de hârtie cu semnătura olografă (f.d.67-70).

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, că instanța de apel întemeiat a conchis ca fiind în termen apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale depus împotriva hotărârii din 09 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a menționat că intimatul Ion Șura a fost încadrat în serviciu în cadrul forțelor armate și în cadrul organelor afacerilor interne, înregistrând la data de 17 martie 2014 o vechime în muncă de 21 ani, 06 luni și 22 de zile, în perioadele 03 decembrie 2010-05 martie 2013, 05 martie 2013- 17 martie 2014, activând în calitate de polițist, polițist-șofer al izolatorului de detenție provizorie al Secției management operațional a Inspectoratului de Poliție Orhei, calculul vechimii fiind efectuat în proporție de 1:1.

A notat că potrivit materialelor dosarului de pensionare al intimatului, acesta este beneficiar al pensiei pentru vechime în muncă începând cu 18 martie 2019, stabilită de Ministerul Afacerilor Interne, în temeiul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, calculată în cuantum de 50% din suma soldei și o vechime în muncă totală de 21 ani 06 luni 22 de zile.

De asemenea, conform certificatului/confirmare nr. Ș-488/18 din 07 octombrie 2019, întocmit de Inspectoratul de Poliție Orhei, intimatul Ion Șura a activat în funcția de polițist, polițist-șofer al Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Orhei al Ministerului Afacerilor Interne, de la 03 decembrie 2010, în temeiul ordinului Direcției de Poliție nr. 114ef din 03 decembrie 2020 și până la 17 martie 2014, în temeiul ordinului Inspectoratului General al Poliției nr. 148ef din 14 martie 2014.

Instanța de apel a reținut că în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Articolul 13 lit. a) al aceleiași Legi statuează că dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care la 30 iunie 2011 au o vechime în

serviciu de cel puțin 22 ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, de la 01 iulie 2020 de la 25 de ani.

Instanța de apel a menționat că, dispozițiile art. 14 lit. a) al Legii indicate prevăd că mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

A relatat că în conformitate cu art. 50 alin. (1) al aceleiași Legi, pensiile se stabilesc: pentru militarii în termen - de la data ieșirii din spital, dar nu mai devreme de la data eliberării din serviciu, dacă stabilirea gradului de dizabilitate de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă sau structurile sale teritoriale și solicitarea pensiei s-au produs cel târziu peste trei luni, respectiv, de la data ieșirii din spital sau eliberării din serviciu, iar pentru familiile militarilor în termen și ale pensionarilor din rîndurile acestor militari - de la data decesului întreținătorului sau a apariției dreptului la pensie, dar cel mult cu 12 luni înainte de solicitarea pensiei. Pentru părinții și soția (soțul) militarilor și pensionarilor indicați care au obținut dreptul la pensie în legătură cu pierderea sursei de existență - de la data solicitării pensiei; pentru militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare – de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă, iar pentru familiile acestor militari, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și ale pensionarilor din rîndurile acestora – de la data decesului întreținătorului, dar nu mai înainte de data următoare celei în care acestuia i s-a plătit solda sau pensia, cu excepția următoarelor cazuri în care pensia se poate stabili mai târziu: – pentru militarii enumerați, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, încadrați în grad de dizabilitate după expirarea a trei luni de la data eliberării din serviciu sau în urma unui accident, sau în urma unei afecțiuni survenite după eliberarea din serviciu – de la data stabilirii gradului de dizabilitate; – pentru membrii de familie ai militarilor enumerați, ai persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ai funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, precum și ai pensionarilor din rîndurile acestora, care au obținut dreptul la pensie după decesul întreținătorului – de la data apariției dreptului la pensie, iar pentru părinții sau soția (soțul) care au obținut dreptul la pensie în legătură cu pierderea sursei de existență – de la data solicitării pensiei; persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) ale organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciul militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne – de la data emiterii ordinului de prelungire a termenului de aflare în serviciu

Instanța de apel a invocat că potrivit dispozițiilor art. 61 alin. (1) și (2) al Legii nominalizate, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce iar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

În corespundere cu art. 33 alin. (1) - (5) al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc pînă la acordarea drepturilor la pensie; transferării la altă categorie de pensie; persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă. Reexaminarea drepturilor la pensie în cazul prevăzut la alin.(1) lit.a) se efectuează și pentru pensionarii care și-au realizat dreptul la pensie pînă la 01 ianuarie 1999, dar numai la prezentarea documentelor ce confirmă stagiul de cotizare. Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în condițiile prezentei legi. Pensionarul care solicită transferul la una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege de care a beneficiat anterior poate opta pentru pensia stabilită anterior luînd în considerare toate indexările și recalculările efectuate pînă la data transferului. Pensionarii care activează sau au activat în cîmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată conform formulelor din anexe, părți integrante ale prezentei legi, este mai mare decît pensia aflată în plată. Reexaminarea pensiilor pentru limită de vârstă, stabilite pînă la 01 ianuarie 2019, se efectuează în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 11 și anume, noile drepturi la pensie se acordă începînd cu luna următoare celei în care a fost depusă cererea și actele necesare la organul de asigurări sociale. În cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabilește conform art. 11 alin.(2).

În afară de aceasta, instanța de apel a relevat că conform prevederilor pct. 4 lit. a) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare: militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare - ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii de la data de 1 pînă la data de 1.

Iar, punctul 8 lit.d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar prevede că, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor, care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Instanța de apel a menționat că la data adresării intimatului Ion Șura cu cerere de recalculare a pensiei, acesta întrunea condițiile stabilite de lege pentru a beneficia de o pensie mai mare decât cea stabilită anterior, din data de 18 martie 2014.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a considerat că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind admiterea cerințelor înaintate de Ion Șura este nefondat și contrar prevederilor legale.

Instanța de apel a invocat că lipsirea intimatului Ion Șura de pensia în cuantumul corespunzător vechimii în muncă la data adresării acestuia cu cerere de recalculare a pensiei stabilite anterior, plasează intimatul într-o situație distinctă, defavorizată, în raport cu alte persoane care în situații similare, cu aceeași vechime în muncă, pot beneficia de efectele legii.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că actul contestat de către intimatul Ion Șura este contrar legii și astfel, pasibil de a fi anulat, iar apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi obligată să recalculeze și să achite intimatului Ion Șura pensia pentru vechime în muncă, stabilită prin certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Orhei nr. Ș-488/18 din 07 octombrie 2019, cu achitarea diferenței pensiei formate în acest mod în urma recalculării, drept de care intimatul Ion Șura urma să beneficieze din data de 18 martie 2014, data pensionării sale.

Prin cererea din 02 aprilie 2021, Ion Șura a solicitat emiterea unei decizii suplimentare privind dispunerea încasării de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său a sumei de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în instanța de apel (f.d.95).

Prin decizia suplimentară din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost încasate de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Șura cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei (f.d.109).

La data de 09 aprilie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus, prin intermediul poștei electronice, recurs împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Ion Șura (f.d.98-102).

La data de 04 august 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus, prin intermediul poștei electronice, recurs, prin care a solicitat casarea deciziei suplimentare din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie respinse cerințele intimatului Ion Șura privind încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 de lei (f.d.128-130).

În susținerea recursurilor recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că

au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenta a menționat că alegațiile intimatului Ion Șura nu sunt aplicabile prezentei cauze, deoarece acesta nu a activat în cadrul sistemului penitenciar. Respectiv, perioadele de activitate în cadrul inspectoratelor de poliție și subdiviziunile acestora, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 și prin urmare, nu există niciun temei de satisfacere a cerintelor intimatului Ion Șura.

De asemenea, recurenta a relevat că calcularea vechimii în muncă a intimatului Ion Șura cu înlesniri și anume, două luni vechime în muncă pentru o lună, a fost efectuat în temeiul ordinului nr.96 din 20 martie 2018, emis de către Ministerul Afacerilor Interne „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, care la rândul său nu poate produce efecte juridice, deoarece contravine actelor normative în vigoare.

Recurenta a notat că conform prevederilor art. 16 alin.(1) și (2) al Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome sânt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a Hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentm executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contravine prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile pubiice autonome se indică expres actud normativ superior, în temeiul căruia acestea sânt emise sau aprobate.

În acest sens, recurenta a evidențiat că prevederile actelor normative ale autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Recurenta a specificat că ordinul nr.96 din 20 martie 2018, emis de Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct.7 lit.g) și pct.8 lit.d) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din tmpele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centmlui Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994, nu conține prevederile indicate în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 și anume, perioadele de activitate în cadrul inspectoratelor de politie și subdiviziunile acestora.

Recurenta a evidențiat că punctele 7 lit. g) și 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Recurenta a relevat că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu, cum este indicat în ordinul emis de Ministerul Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018.

Astfel, recurenta a comunicat că în asemenea circumstanțe se constată că odată ce ordinul nr.96 din 20 martie 2018, emis de către Ministerul Afacerilor Interne nu poate produce efecte juridice, respectiv și certificatul Inspectoratului de Poliție Orhei nr. Ș-488/18 din 07 octombrie 2019, privind vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, nu are valoare juridică, fiind nul în partea în care vechimea în muncă a intimatului Ion Șura a fost calculată cu avantaje.

Recurenta a opinat că în cazul dedus judecării sunt relevante prevederile art.217 alin. (1) Cod civil, care stipulează că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual, instanța de judecată o invocă din oficiu.

În final, recurenta a conchis că la caz, temei pentru recalcularea pensiei intimatului Ion Șura, nu este.

Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2000 de lei, încasate prin decizia suplimentară din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Șura, recurenta a menționat că din materialele cauzei nu se demonstrează aportul real al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru acordarea asistenței juridice și faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de lucru în alte dosare.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 27 ianuarie 2021, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 31 martie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele dosarului (f.d.93).

Astfel, recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale depus la 09 aprilie 2021 împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Decizia suplimentară din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 08 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele dosarului (f.d.116).

Prin urmare, recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale depus la 04 august 2021 împotriva deciziei suplimentare din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 11 august 2021, în adresa intimatului Ion Șura au fost expediate copiile recursurilor depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.132).

Deși intimatul Ion Șura a recepționat copia recursurilor depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la materialele cauzei (f.d.134), acesta nu și-a valorificat drepturile sale procedurale respective și nu a depus referință la recursurile Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recursurile depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai

reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibile.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan